

PRESUDA SUDA

12. srpnja 1973. (*)

U predmetu 2-73,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u, koji je rješenjem od 11. siječnja 1973. uputio Pretore di Milano (Italija), u postupku za izdavanje naloga, koji se vodi pred tim sudom između

Riseria Luigija Gedda

i

Ente Nazionale Risi,

o tumačenju članka 5. i članka 40. stavka 3. Ugovora o EEZ-u te određenih odredaba Uredbe Vijeća br. 359/67/EEZ od 25. srpnja 1967. o zajedničkoj organizaciji tržišta riže,

SUD,

u sastavu: R. Lecourt, predsjednik, R. Monaco i P. Pescatore, predsjednici vijeća, A. M. Donner, J. Mertens de Wilmars, C. Ó Dalaigh i A. J. Mackenzie Stuart (izvjestitelj), suci,

nezavisni odvjetnik: A. Trabucchi,

tajnik: A. Van Houtte,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Rješenjem od 11. siječnja 1973., koje je tajništvo Suda zaprimilo 16. siječnja 1973., Pretore di Milano uputio je na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u nekoliko prethodnih pitanja o tumačenju članka 5., članka 40. stavka 3. drugog i trećeg podstavka i članka 86. Ugovora te određenih odredaba Uredbe Vijeća br. 359/67/EEZ od 25. srpnja 1967. o zajedničkoj organizaciji tržišta riže (SL br. 174 od 31. srpnja 1967.).

Ta pitanja postavljena su u vezi s novčanim davanjem, takozvanom ugovornom pristojbom, koje se naplaćuje kupcu neoljuštene riže domaćeg podrijetla u svrhu financiranja djelatnosti nacionalnog tijela za rižu.

Prvih šest pitanja

- 2 Prvim pitanjem pita se zabranjuje li se člankom 40. stavkom 3. drugim podstavkom Ugovora u vezi s člankom 5. državi članici da odobri naplatu pristojbe pri kupnji neoljuštene riže proizvedene u toj državi u korist organizacije koja nije država.

Drugim pitanjem pita se je li, zato što se pristojba te vrste ne vraća u državu članicu ili treću zemlju u trenutku izvoza, riječ o diskriminaciji u smislu istog pravila iz članka 40. u vezi s odredbama Uredbe br. 359/67 i članka 5. Ugovora.

Trećim pitanjem pita se je li sama Zajednica, time što je odobrila takvu pristojbu, a da nije istodobno propisala obvezu povrata te pristojbe pri izvozu, povrijedila obveze koje su joj određene člankom 40. stavkom 3. trećim podstavkom u vezi s odredbama Uredbe br. 359/67/EEZ.

Četvrtim pitanjem pita se jesu li odredbe članka 40. stavka 3. drugog i trećeg podstavka izravno primjenjive u pravnom poretku država članica i ostvaruju li pojedinci na temelju njih subjektivna prava koja su nacionalni sudovi dužni štiti te, ako je odgovor potvrđan, nastaju li ta prava od datuma stupanja na snagu Uredbe br. 16/64 ili Uredbe br. 359/67.

Prvim dijelom petog pitanja pita se povrjeđuje li se naplatom takve pristojbe načelo davanja prednosti proizvodima Zajednice koje je utvrđeno u dvanaestoj uvodnoj izjavi Uredbe br. 359/67, dok se drugim dijelom petog pitanja i šestim pitanjem pita može li pristojba te vrste biti davanje s istovrsnim učinkom kao carina ili mjera s istovrsnim učinkom kao količinsko ograničenje zabranjeno Uredbom br. 359/67.

- 3 Prije no što se odgovori na ta pitanja, valja razmotriti kontekst navedenih odredaba u Ugovoru.

Članak 40. Ugovora čini dio posebnih pravila koja su za funkcioniranje i razvoj zajedničkog tržišta poljoprivrednih proizvoda predviđena člankom 38.

Za ostvarivanje ciljeva utvrđenih u članku 39., člankom 40. stavkom 2. predviđena je uspostava zajedničke organizacije poljoprivrednih tržišta koja poprima jedan od sljedećih triju oblika: zajednička pravila o tržišnom natjecanju, obvezna koordinacija različitih organizacija nacionalnih tržišta ili organizacija europskog tržišta.

Članak 40. stavak 3. predviđa da zajednička organizacija uspostavljena u skladu s člankom 40. stavkom 2. može uključivati sve mjere potrebne za ostvarivanje ciljeva određenih člankom 39., osobito reguliranje cijena, ali utvrđuje da zajednička organizacija isključuje svaku diskriminaciju između proizvođača ili potrošača unutar

Zajednice i da se svaka zajednička politika cijena temelji na zajedničkim kriterijima i jedinstvenim metodama izračunavanja.

U skladu s odredbama članka 43., Komisija podnosi prijedloge za provedbu zajedničke poljoprivredne politike, uključujući i prijedloge za zamjenu nacionalnih organizacija, dok je Vijeće ovlašteno za provedbu tih prijedloga donošenjem uredaba, direktiva ili odluka.

Uredbom br. 16/64/EEZ od 5. veljače 1964. (SL br. 34 od 27. veljače 1964., str. 574.) Vijeće je osiguralo postupnu uspostavu organizacije tržišta riže.

Glavna obilježja te organizacije tržišta za države članice proizvođače bila su godišnje određivanje ciljnih cijena i određivanje interventne cijene, na temelju ciljne cijene, po kojoj su nadležne agencije obvezne kupovati ponuđenu neoljuštenu rižu; to znači i godišnje određivanje zajedničkog cjenovnog praga koji se za prvu godinu utvrđuje na temelju cijene zabilježene na svjetskom tržištu i s kojim se cijena uvezenih proizvoda mora izjednačiti s pomoću promjenjive pristojbe.

Uredbom br. 359/67 od 25. srpnja 1967., kojom je zamijenjena prethodna uredba, predviđena je jedinstvena ciljna cijena za oljuštenu rižu, na temelju koje se određuju dvije interventne cijene za rižu u ljusci, jedna za Arles i druga za Vercelli.

Osim sustava jedinstvenih cijena, Uredbom je predviđena naplata standardne pristojbe pri uvozu iz trećih zemalja te isplata standardne subvencije pri izvozu u te zemlje.

Člankom 20. stavkom 2. i člankom 23. Uredbe zabranjena je naplata svih carina ili davanja s istovrsnim učinkom te primjena svih količinskih ograničenja ili mjera s istovrsnim učinkom pri izvozu u treće zemlje ili u trgovini unutar Zajednice.

- 4 U kontekstu tržišta riže članak 40. proveden je Uredbom br. 359/67, koju su u skladu s člankom 189. Ugovora nacionalni sudovi mogli izravno primijeniti.

Člankom 5. propisano je da države članice poduzimaju sve prikladne mjere kako bi osigurale provedbu svojih obveza te se suzdržavaju od svih mjera kojima se može ugroziti ostvarivanje ciljeva Ugovora, čime se državama članicama određuje opća obveza, čiji konkretan sadržaj u svakom pojedinačnom slučaju ovisi o odredbama Ugovora ili o pravilima utvrđenima u okviru njegovog općeg sustava.

Jedine odredbe Uredbe kojima se u sektoru riže zabranjuju nacionalne mjere jesu odredbe članka 20. stavka 2. i članka 23.

- 5 Zabranom naplate svih carina ili davanja s istovrsnim učinkom iz članka 20. stavka 2. te Uredbe obuhvaćena su sva davanja koja se naplaćuju u trenutku ili zbog uvoza ili izvoza u treću zemlju.

Zabranom naplate carine ili davanja s istovrsnim učinkom u trgovini unutar Zajednice iz članka 23. te Uredbe obuhvaćena su sva davanja koja se naplaćuju u trenutku uvoza ili izvoza odnosno zbog uvoza i izvoza proizvoda o kojem je riječ i koja dovode do promjene njegove proizvodne cijene te na taj način proizvode isti ograničavajući učinak na slobodno kretanje robe kao carina.

Tom zabranom obuhvaćena su sva novčana davanja koja se naplaćuju za robu zbog toga što prelazi granicu.

- 6 Očito je da to ne vrijedi kad je riječ o nacionalnom porezu koji se naplaćuje samo na domaće proizvode koji su predmet ugovora, a namijenjen je punjenju fonda za potporu nacionalnoj proizvodnji.

Drugo, takav porez isto tako ne može biti u suprotnosti s odredbama Uredbe kojima su predviđene izvozne subvencije, osim ako bi on bio sredstvo za smanjenje iznosa tih subvencija.

Naposljetku, ako takav porez može istodobno ulaziti u područje odredaba o potporama, nacionalnim porezima te odredaba članka 5, članka 40. stavka 3. i članka 98. Ugovora, na Komisiji je da poštovanje tih odredaba osigurava s još više dužne pažnje ako pojedinci nemaju nikakva izravna prava.

- 7 Jedan od ciljeva zabrane svih količinskih ograničenja ili mjera s istovrsnim učinkom iz članka 20. stavka 2. te Uredbe jest spriječiti države članice da poduzmu jednostrane mjere za ograničavanje izvoza u treće zemlje, osim ako je drukčije dopušteno uredbama.

Svrha zabrane koja je u odnosima unutar Zajednice člankom 23. predviđena za takvu mjeru jest osiguravanje slobodnoga kretanja robe unutar Zajednice.

Zabranom količinskih ograničenja obuhvaćene su mjere kojima se potpuno ili djelomično ograničava, ovisno o slučaju, uvoz, izvoz ili provoz.

Mjere s istovrsnim učinkom ne pojavljuju se samo u obliku opisanog ograničenja, već se one mogu sastojati od opterećenja s istim učinkom, neovisno o njihovom opisu ili primijenjenoj tehnici.

Očito je da to ne vrijedi u slučaju novčanog davanja kao što je ono koje navodi nacionalni sud.

Posljednje pitanje

- 8 Ovim pitanjem pita se može li naplata takve pristojbe biti zlouporaba vladajućeg položaja u smislu članka 86. Ugovora.

- 9 Članak 86. Ugovora ne primjenjuje se na davanja namijenjena financiranju nacionalnih potpora.
- 10 Troškovi vlade Talijanske Republike i Komisije Europskih zajednica, koje su podnijele očitovanja Suda, ne nadoknađuju se te budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka.

Slijedom navedenog,

na temelju postupovnih akata;

na temelju izvještaja suca izvjestitelja;

saslušavši usmena očitovanja tužitelja i tuženika u glavom postupku, Vlade Republike Italije i Komisije Europskih zajednica;

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika;

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske ekonomske zajednice, osobito članke 40., 86. i 177.;

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća br. 359/67 od 25. srpnja 1967.;

uzimajući u obzir Protokol o Statutu Suda Europske ekonomske zajednice, osobito njegov članak 20.;

uzimajući u obzir Poslovnik Suda Europskih zajednica;

SUD,

odgovarajući na pitanja koja mu je rješenjem od 11. siječnja 1973. uputio Pretore di Milano, odlučuje:

- 1. Nacionalni porez koji se naplaćuje samo na domaće proizvode koji su predmet ugovora, a namijenjen je punjenju fonda za potporu nacionalnoj proizvodnji nije davanje s istovrsnim učinkom kao izvozna carina.**
- 2. Takav porez može biti u suprotnosti s odredbama Uredbe Vijeća br. 359/67/EEZ od 25. srpnja 1967. koje se odnose na izvozne subvencije samo ako je očito da je sredstvo za smanjenje iznosa tih subvencija.**

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourg 12. srpnja 1973.

[Potpisi]

---

* Jezik postupka: talijanski

RADNI PRIJEVOD